

chael Møller fra Handelshøjskolen i København holdt et inspirationsforedrag for 200 skattechefer. Hans alvorligt mente ord lød: »Giv dem nogle hårde-
re straffe, det er den eneste vej: Det eneste, der kan holde et skattesystem gående, er, at vi ændrer reglerne hele tiden og ikke lader folk kende dem. Man skal satsede lidt mere på at skræmme folk i stedet for at appellere til deres samfundssind, det kan man ikke hvile et skattesystem på.« Disse udtalelser blev mødt med megen applaus og blev på ingen måde gendrevet. Det kan tyde på, at ordene rørte dybt i sjælen på skattecheferne.

Skulle man virkelig være kynisk i denne forbindelse, kunne man være tilfreds med den heraf afledte effekt: at borgerne får et naturligt anspændt forhold til skattevæsenet. Skattevæsenet betragter på sin side borgeren udelukkende som en potentiel unddrager, og skatteyderen kan derfor passende betragte skatteblanketten som et lykkeshjul. Imidlertid er det ikke brugbart, da netop skattevæsenet sidder inde med magt og midler til at gennemtrumfe sin vilje.

Kontrol

Utrygheden ved systemet starter med skattevæsenets ansættelse af skattepligtig indkomst under gennemgang af de indkomne selvangivelser med påførte ændringer. Her vil der ske en skønmæssig vurdering, og et antal udtages til nærmere kontrol. Kriterier for udtagelse kan støttes i anonyme anmeldelser, se herom beslutningsforslag nr. B 106, folketingsåret 1995-96. Dette beslutningsforslag blev ikke vedtaget, og en af skatteministerens bemærkninger var, at det ikke skulle være muligt at hindre myndighedens arbejde ved f.eks. at foretage en anonym anmeldelse af sig selv.

Det kan der unægteligt være noget rigtigt i. Men såfremt det var det etiske indhold, man gik efter, ville det ikke være noget problem, da man ganske enkelt kunne sikre skatteyderens retssikkerhed ved konsekvent at randomisere stikprøverne. På den måde er skattevæsenet hævet over mistanke om uetisk adfærd i denne sammenhæng, og skatteyderne vil være bedre sikret mod anslag af onde hensigter fra henholdsvis skattevæsenet, ekskæresten, naboer m.m. Samfundet vil med ét slag være en smule mere værdigt og mindre totalitært. Det vil også være udtryk for et ønske om reel og retfærdig kontrol.

Klage

Der er åbnet muligheder for, at skattesager kan indklages af skatteydere. Den første mulighed er den mest uformelle med en samtale parterne indbyrdes.

Opnås der ikke her en gensidig forståelse, går sagen videre til skatteankenævnet. Her har vi en ganske speciel konstruktion. Ved aftalen mellem regeringen og kommunerne i 1989 blev skatterådene nedlagt, samtidig med at ligningskommissionerne ikke længere skulle fungere som skatteansættelsesmyndighed, men som den første klageinstans, hvorefter ligningskommissionen fik navneændring til skatteankenævn. Disse skatteankenævn blev født under storm, og der må stadig rejses spørgsmål ved deres uvildighed.

Baggrunden herfor er den dobbelte rolle, som den kommunale myndighed har, dels som skatteansættelsesmyndighed, dels som sekretariatsbistand til skatteankenævnet, der behandler klagerne over de kommunale ansættelser. Denne struktur er særdeles betænkelig, og der skal senere tages initiativ til en ændring, da der stadig ikke er tilfredshed med, at der kun er taget højde for speciel inhabilitet i skattestyrelseslovens § 11, stk. 2. Her er nemlig alene medtaget, at den medarbejder, der direkte har haft sagen, ikke må medvirke under behandlingen i skatteankenævnet. At vedkommende medarbejder tidligere har beskæftiget sig med forhold vedrørende den skattepligtige, er ikke medtaget.

Vi kan også nævne den betænkelighed, at der under alle omstændigheder er tale om medarbejdere under samme chef. Denne chef kan godt udnævnes til at være leder af skatteankenævnets sekretariat. Hele problematikken om inhabilitet påhviler skatteankenævnet selv, dog skal den kommunale skattemyndighed selv forhindre, at spørgsmålet opstår.

Fremskridtspartiet har tidligere rejst denne problemstilling, jf. beslutningsforslag nr. B 47, folketingsåret 1994-95. Med dette forslag ville vi opnå, at den forvaltning, der blev klaget over, ikke skulle stille sekretariatsbistand til rådighed for skatteankenævnet. Der er endnu ikke gjort noget for at hindre disse åbenlyse problemer omkring habilitet.

Skatteankenævnets medlemmer vælges af kommunalbestyrelsen blandt personer, der er valgbare til kommunalbestyrelsen, og funktionsperioden svarer til kommunalbestyrelsens funktionsperiode. I praksis betyder det, at medlemmer af de lokale politiske foreninger har denne fornøjelse. Løsningen er typisk amatørisme drevet til det yderste. Umiddelbart er der næppe grund til at tillægge dette panel andet end de bedste hensigter. Men de her udnævnte personer er ikke professionelle inden for skatteområdet. Dette er også hensigten, og der kan spores en stolthed over denne løsningsmodel. De opnår måske hen ad vejen en vis erfaring, men de er stadig amatørpolitikere og som sådanne afhængige af sekretariatets professionelle assistance. Således kan der være en vis mistanke